

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	13
Kitabın Organizasyonu ve Yaklaşım	15
Yazarlar Hakkında	17
BÖLÜM 1. ÖZEL EĞİTİME BAŞLANGIÇ	29
ÜNİTE 1. Özel Gereksinimi Olan Çocuklar	31
Öykü	31
Özel Gereksinimi Olan Çocuk Kimdir?	32
Sınıflandırma	35
Yaygınlık	41
Özel Eğitim Nedir?	42
Öğretim Biçimi Olarak Özel Eğitim	44
Müdahale Biçimi Olarak Özel Eğitim	45
Tarihsel Gelişim	46
Diğer Ülkelerde Özel Eğitimin Gelişimi	46
Ülkemizde Özel Eğitimin Gelişimi	57
Özel Eğitim Gerektiren Öğrenciler İçin Sağlanan Hizmetin	
Amacı ve Kalitesindeki Değişmeler	62
Düşünelim, Tartışalım	74
Kaynakça	74
ÜNİTE 2. Özel Gereksinimi Olan Öğrencilerin	
Yerleştirilme ve BEP	77
Terimler ve Tanımlar	77
Giriş	78
Öykü	78
Özel Gereksinimli Bireylerin Eğitimleri Hangi Eğitim	
Ortamlarında Gerçekleştirilir?	78
Uygun Yerleştirme Kararı	87

Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP)	89
Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Hangi Öğrenciler İçin Hazırlanır?	90
Bireyselleştirilmiş Eğitim Programının Hazırlanması	97
Bireyselleştirilmiş Eğitim Programının Uygulanması ve Öğretimin Birleştirilmesi	102
Bireyselleştirilmiş Eğitim Programının İzlenmesi ve Değerlendirilmesi	108
Düşünelim, Tartışalım	109
Kaynakça	109

ÜNİTE 3. Günümüz Sınıflarına Özel Gereksinimi Olan

Çocukların Katılımını Destekleme	113
Terimler ve Tanımlar	114
Öykü	114
Giriş	114
Kaynaştırma Fikrinin Gelişimi ve Tanımı	115
Ülkemizde Kaynaştırma ve Destek Hizmet Uygulamasının Gelişimi	122
Özel Eğitim Destek Hizmetleri	125
Kaynaştırmada Başarıyı Etkileyen Unsurlar ve Kaynaştırmaya Hazırlık Etkinlikleri	127
Özel Gereksinimi Olan Çocukların Normal Sınıfa Katılımlarını Sağlayacak Destekler	133
Düşünelim, Tartışalım	138
Kaynakça	139

ÜNİTE 4. Erken Çocukluk Eğitimi

Terimler ve Tanımlar	141
Öykü	142
Erken Eğitim	143
Özel Eğitimde Erken Eğitim (Erken Müdahale)	145
Erken Özel Eğitimde Yasal Düzenlemeler	146

Erken Eğitim Hizmetlerinin Amaçları ve Özellikleri	148
Erken Eğitim Hizmeti Sunma Modelleri	149
Kurum Merkezli Model	149
Ev Merkezli Model	151
Erken Özel Eğitim Programları	154
Düşünelim, Tartışalım	164
Kaynakça	165
Bölümle İlgili Okunması Önerilen Kaynaklar	168
ÜNİTE 5. Aile Katılımı ve Eğitimi	169
Terimler ve Tanımlar	169
Öykü	170
Giriş	170
Aile Tepkileri	172
Aile Özellikleri ve Aile İçi Etkileşim	174
Aile Gereksinimleri	176
Aile Eğitimi	178
Aile Eğitimi Programları	181
Aile Katılımı	182
Aile Öğretmen /Uzman Arasındaki Etkili İletişim	193
Düşünelim, Tartışalım	197
Kaynakça	198
ÜNİTE 6. Özel Gereksinimi Olan Bireyler İçin Geçiş	
Hizmetleri	203
Öyküler	203
Geçiş: Tanım, Sınıflama ve Çalışmaların Geçmişi	205
Özel Gereksinimli Öğrencilerin Yaşamındaki Önemli Geçişler	208
Geçiş Konusunda Türkiye’de Yapılan Çalışmalar	229
Düşünelim, Tartışalım	234
Kaynakça	235
Ekler	238

BÖLÜM 2. ÖZEL EĞİTİME GEREKSİNİMİ OLAN ÇOCUKLAR VE EĞİTİMLERİ 243

ÜNİTE 7. Zihinsel Yetersizliği Olan Çocukların Eğitimi	245
Öykü	245
Giriş	246
Terimler ve Tanımlar	247
Sınıflama	251
Yaygınlık Oranı	255
Tanılama	255
Biyolojik Kaynakları ve Önlenmesi	258
Psikososyal Özellikleri	259
Yerleştirme Biçimleri	261
Öğretimsel Müdahaleler	262
Öğretimi İzlemek ve Öğretimi Yeniden Biçimlendirmek	275
Düşünelim, Tartışalım	276
Kaynakça	278
ÜNİTE 8. Dil Bozukluğu Olan Çocukların Eğitimi	283
Öykü	283
Giriş	284
Özgül Dil Bozukluğunun Tanılama Kriterleri	286
Özgül Dil Bozukluğu Olan Çocukların Dil Özellikleri	288
Dil Sorunu Olan Öğrencilerde Yüksek Risk Grubunun Tanılanması	292
Okul Öncesi ve Okul Çağı Çocuklarında Dil Sorunlarını Değerlendirme	293
Dil Müdahalesi Süreçleri	298
Müdahale Yaklaşımları	301
Dil ve Konuşma Bozukluğu Olan Çocukların Bütünleştirilmesi	306
Sonuç	310
Düşünelim, tartışalım	311
Kaynakça	312

ÜNİTE 9. Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların Eğitimi	315
Terimler ve Tanımlar	316
Giriş	316
Öğrenme Güçlüğü Olan Çocuk Örnekleri	317
Öğrenme Güçlüğü'nün Tanımı	320
Öğrenme Güçlüğü Olanların Özellikleri	321
Değerlendirme	324
Öğretimsel Müdahaleler	327
Eğitim Ortamlarına Yerleştirme	330
Destek Hizmetler	331
Ana Baba Katılımı	332
Öğretim Materyallerinin Seçimi ve Uyarlanması	332
Çok Kültürlülük	334
Düşünelim, Tartışalım	335
Kaynakça	336

ÜNİTE 10. Davranış Bozukluğu Olan Çocukların Eğitimi	337
Temel Kavramlar	338
Öykü	338
Giriş	338
Davranış Bozukluğu Olan Çocukların Özellikleri	339
Tanımlar	342
Davranış Bozukluğu Olan Çocukların Değerlendirilmesi	343
Eğitim Ortamına Yerleştirme Seçenekleri	349
Öğretimsel Müdahaleler	350
Destek Hizmetleri	359
Geçiş Hizmetleri	360
Yardım Teknolojisi Uyarlamaları	360
Düşünelim, Tartışalım	362
Kaynakça	364
Ek Okuma Kaynakları	365

ÜNİTE 11. Bedensel Yetersizliği Olan Çocukların Eğitimi	367
Terimler ve Tanımlar	368
Giriş	368
Öykü	368
Sınıflandırma	370
Bedensel Yetersizliği Olanlar ve Özellikleri	371
Sınıflandırmalarına Göre Özellikleri	372
Nedeni Nörolojik Olan Bedensel Yetersizlikler ve Özellikleri	373
Öğrenme Özellikleri	381
Zihinsel Özellikler	381
Bedensel /Devimsel Özellikler	382
İletişim Özellikleri	382
Günlük Yaşam Etkinlikleri	382
Yetersizliğin Belirlenmesi ve Değerlendirme	383
Öğretimsel Müdahaleler	385
Destek Hizmetler	389
Erken Eğitim Düzenlemeleri	390
Öğretim Materyallerini Seçme ve Uyarlama	390
Düşünelim, Tartışalım	393
Kaynakça	395
BÖLÜM 12. Görme Yetersizliği Olan Çocukların Eğitimi	397
Temel Kavramlar	398
Öykü	398
Giriş	399
Görme Nasıl Oluşur?	400
Görme Yetersizliğinin Türleri	400
Görme Yetersizliğinin Tanımı, Sınıflandırılması	404
Görme Yetersizliğinin Yaygınlığı	405
Görme Yetersizliğinin Gelişim Üzerine Etkileri	405
Görme Yetersizliği Olan Öğrencilerin Eğitim	
Ortamlarına Yerleştirilmesi	409
Görme Yetersizliği Olan Çocukların Eğitsel Değerlendirilmesi	410
Görme Yetersizliği Olan Çocuklar İçin Uygun Eğitim Ortamları	412

Destek Hizmetler	414
Görme Yetersizliği Olan Çocuklar İçin Müdahale Programları	416
Yardımcı Teknoloji	433
Düşünelim, Tartışalım	435
Görme Yetersizliği Olan Çocukların Akademik ve Akademik Olmayan Beceriler İçin Tipik Profilleri	436
Kaynakça	437
Ek Okumalar	440
ÜNİTE 13. İşitme Yetersizliği Olan Çocukların Eğitimi	441
Giriş	441
Öykü	442
Nasıl İşitiriz?	443
İşitme Yetersizliği Olan Çocukların Sınıflandırılması	446
İşitme Yetersizliği Olan Çocukların Özellikleri	450
Eğitsel Gereksinimlerin Değerlendirilmesi	456
İşitme Yetersizliği Olan Çocukların Eğitimleri	460
İşitme Yetersizliğine Sahip Çocukların Erken Eğitimleri ve Aile Katılımı	463
Okul Başarıları	467
Yardım Teknolojisi Uyarlamaları	469
İşitme Yetersizliği Olan Çocukların Akademik ve Akademik Olmayan Profilleri	472
Düşünelim, Tartışalım	473
Kaynakça	473
ÜNİTE 14. Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Güçlüğü Olan Çocukların Eğitimi	477
Öykü	477
Tanı Ölçütleri	478
Dikkat Eksikliği ve Aşırı Hareketlilik Bozukluğunun Alt Tipleri	479
Görülme Sıklığı/Yaygınlık	480
Hazırlayıcı Etmenler ve Olası Nedenler	481
Bilişsel ve Davranışsal Sorunlar	483

Sorunların Gelişim Süreci	487
Ayrırcı Tanı ve Değerlendirme	489
Sağaltım Yaklaşımları	490
Öğretmenlere Sınıf İçi Yardım Önerileri	493
Dikkat Eksikliği ve Aşırı Hareketlilik Güçlüğü Yaşayan Çocuklara ve Ana Babalara Öneriler	496
Düşünelim, Tartışalım	498
Kaynakça	499
ÜNİTE 15. Otizmi Olan Çocuklar ve Eğitimi	503
Öykü	503
Otizmi Çocukların Özellikleri	504
Tanımlar	508
Otizmin Tarihçesi	509
Eğitsel Gereksinimlerin Değerlendirilmesi	509
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	510
Eğitim Ortamlarına Yerleştirme Seçenekleri	520
Destek Hizmetler	521
Düşünelim, Tartışalım	523
Kaynakça	524
ÜNİTE 16. İleri Derecede ve Çoklu Yetersizliği Olan Çocukların Eğitimi	527
Öykü	527
Giriş	529
İleri Derecede ve Çoklu Yetersizliği Olma Nedenleri	530
İleri Derecede ve Çoklu Yetersizliği Olma Özellikleri	530
İleri Derecede ve Çoklu Yetersizliği Olan Çocukların Eğitsel Gereksinimlerinin Değerlendirilmesi	533
İleri Derecede ve Çoklu Yetersizliği Olan Çocuklara Öğretim Sunma: Ne Öğretileneğine Karar Verme	533
İleri Derecede ve Çoklu Yetersizliği Olan Çocuklara Öğretim Sunma: Nasıl Öğretileneğine Karar Verme	537
İleri Derecede ve Çoklu Yetersizliği Olan Çocukların Davranış Sorunlarıyla Başa Çıkma	539

Genelleme	539
İleri Derecede ve Çoklu Yetersizliği Olan Çocuklara Yönelik Eğitim Ortamları	540
Düşünelim, Tartışalım	541
Ağır ve Çoklu Yetersizliği Olan Çocukların Akademik ve Akademik Olmayan Becerileri İçin Profilleri	542
Kaynakça	543

ÜNİTE 17. Üstün Zekâlı ve Yetenekli Çocukların Eğitimi 545

Terimler ve Tanımlar	545
Öykü	545
Özellikleri	548
Tanılama ve Eğitsel Gereksinimlerin Değerlendirilmesi	555
Öğretimsel Müdahaleler ve Eğitim Ortamlarına Yerleştirme Seçenekleri	559
Eğitimi (Öğretim/Yöntem ve Teknikleri)	566
Destek Hizmetler	580
Düşünelim, Tartışalım	587
Kaynakça	589